

Policy visselblåsning

Område: Personalhandbok
Dokument-ID: 4.10.9

Uppdaterad av: Anna Hedlund
Datum: 2025-06-02

Granskad av: Jens Möller
Datum: 2025-06-02

Innehållsförteckning

1 Giltighet	1
2 Syfte	1
3 Vem omfattas av policyn?	1
4 Skydd vid visselblåsning	1
5 Stöd av facklig organisation	2
6 Vad kan rapporteras?	2
7 Vad ska inte rapporteras?	3
8 Utredningsprocessen	3

1 Giltighet

Policy visselblåsning beskriver på vilket sätt Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund arbetar med att hantera rapportering av missförhållanden, så kallad visselblåsning.

Policy visselblåsning beslutades av direktionen 2024-04-17 och gäller tills vidare.

2 Syfte

Med visselblåsning menas i denna policy rapportering av information om missförhållanden inom vår verksamhet där det finns ett allmänintresse (till exempel brott, korruption och allvarliga överträdelser) av att det kommer fram.

Policyn ska vara till hjälp för den som har anledning att rapportera att känna sig trygg utan att hindras, riskera repressalier eller hållas ansvarig

Policyn ska även säkerställa att hanteringen av visselblåsningsärenden sker på ett korrekt sätt.

3 Vem omfattas av policyn?

Både den som arbetar hos, eller andra som i ett arbetsrelaterat sammanhang har fått del av eller inhämtat information om missförhållanden, kan rapportera genom visselblåsarfunktionen. Det gäller om du kommit i kontakt med missförhållandet genom ditt nuvarande eller tidigare arbete, till exempel som arbetstagare, praktikant, jobbsökanden eller genom att du har utfört ett uppdrag åt organisationen eller företaget som du rapporterar om.

4 Skydd vid visselblåsning

Förutsättningar för skydd är att det ska vara fråga om rapportering av information om missförhållanden där det finns ett allmänintresse av att det synliggörs.

En rapport om missförhållanden blir en allmän handling och kan komma att lämnas ut, men det råder stark sekretess för identiteten på den som rapporterat samt den som omfattas av missförhållandet.

Den som hanterar ett visselblåsarsärende får inte obehörigen röja en uppgift som kan avslöja identiteten på den rapporterande personen eller på någon annan som förekommer i ärendet.

Du väljer själv om du vill vara anonym eller om du vill lämna dina kontaktuppgifter.

4.1 Skydd i form av ansvarsfrihet

En förutsättning för att vara skyddad mot arbetsrättsliga åtgärder med mera är att den som rapporterar missförhållandena hade skälig anledning att anta att informationen om missförhållandena var sann.

Genom visselblåsarlagen har man som rapportör av missförhållanden skydd i form av ansvarsfrihet.

Som rapportör kan man inte göras ansvarig för att ha brutit mot eventuell tystnadsplikt om det fanns skälig anledning att anta att rapportering var nödvändig för att avslöja missförhållandet.

4.2 Skydd mot hindrande åtgärder och repressalier

Förbundet får inte hindra eller försöka hindra din rapportering och får inte heller på grund av rapporteringen vidta repressalier mot dig, någon som har bistått dig vid rapporteringen, en anhörig eller en kollega till dig, eller gentemot ett företag som du äger, arbetar för eller på annat sätt har koppling till.

4.3 När saknas skydd?

Den som medvetet rapporterar eller offentliggör falsk information har inte rätt till något skydd. Skydd gäller inte heller om du rapporterar ogrundade rykten eller hörsägen.

Om man genom inhämtandet av information gör sig skyldig till brott finns ingen ansvarsfrihet även om det råder missförhållanden.

5 Stöd av facklig organisation

Man kan vända sig till sin arbetstagarorganisation för samråd i fråga om rapportering och man riskerar inga repressalier eller hindrande åtgärder i samband med rådgivningen.

6 Vad kan rapporteras?

Visselblåsning ska användas för att rapportera information kring missförhållanden som rör organisationens vitala intressen, individers liv eller hälsa eller missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att det kommer fram. Det handlar om:

- Brott – exempelvis bedrägerier, förskingring och trolöshet mot huvudman.
- Korrupta gärningar – exempelvis mutor, jäv eller förtroendeskadande bisysslor.
- Risker för liv, säkerhet och hälsa.
- Felaktigt eller obehörigt användande av allmänna tillgångar.
- Allvarliga överträdelser av interna regler rörande vår informationssäkerhet, IT-säkerhet eller skyddet av våra lokaler.
- Att systematiskt bryta mot våra policys eller regelverk.

Det behöver inte faktiska bevis för missförhållandena. Det är dock inte tillåtet att ljuga eller medvetet lämna falsk information i rapporten.

7 Vad ska inte rapporteras?

Visselblåsning ska inte användas för att anmäla mindre förseelser eller för att framföra klagomål. Information som enbart rör någons personliga arbetssituation såsom missnöje som handlar om till exempel enskildas lön, arbets- eller anställningsförhållanden utgör i regel inte ett visseblåsarfall.

8 Utredningsprocessen

Rapport kan lämnas via en visseblåsarfunktion på förbundets webbplats. Visselblåsarfunktionen är en säker och anonym molntjänst som tillhandahålls av en oberoende tredje part. Om rapporten lämnas via molntjänsten väljer man själv om man vill vara anonym eller om man vill lämna sina kontaktuppgifter. Man har möjlighet att vara anonym under hela utredningsprocessen. Det finns även möjlighet att rapportera via telefon eller genom att boka ett fysiskt möte.

Visselblåsarrapporter tas emot av förbundschef samt hr- och kommunikationsansvarig (vilka nedan kallas hanterare).

Rapportvägar

1. Hanterarna tar emot ärendet via visseblåsarfunktion, telefon eller fysiskt möte.
2. Bekräftelse på mottagen rapport sker till visseblåsaren inom sju dagar (om inte den rapporterade personen har av sagt sig detta).
3. Hanterarna gör en inledande bedömning om rapporten är ett visseblåsarfall. Vid behov, och om det är möjligt, efterfrågas ytterligare information från visseblåsaren. Om det behövs så bjuds direktionsordförande, eller någon som denne utser, in för att delta i handläggningen av ärendet.
4. Hanterarna bedömer och motiverar om ärendet är ett visseblåsarfall eller inte.
5. Återkoppling sker till den rapporterade personen.
6. Fortsatt utredning görs av hanterarna vilka upprättar åtgärdsförslag och preventiva åtgärder för att förebygga liknande händelser. Vid misstanke om brott ska polisanmälan göras. Extern part kan vid behov anlitas för att genomföra utredning.
7. Återkoppling sker till den rapporterade personen vid fortsatt utredning.
8. Ärendehistoriken lagras hos Visslan i två års tid i linje med EU:s visseblåsardirektiv.